

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu ýmsum lögum á sviði orkumála til innleiðingar á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/2001 um að auka notkun orku frá endurnýjanlegum orkugjöfum (EES-réttur) / URN25110075
Ráðuneyti	Umhverfis- orku og loftslagsráðuneytið /skrifstofa orkumála
Stig mats	☐ Frummat, sbr. 1. gr. ☒ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	10. júlí 2026

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifabáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifabættir á fjárhag ríkissjóðs.

Verði frumvarpið að lögum er ekki séð að það muni hafa áhrif á ríkissjóð. Frumvarpið mun leiða til einhvers aukins rekstrar- og launakostnaðar fyrir Raforkueftirlitið og Umhverfis- og orkustofnun. Gert er ráð fyrir að þeim kostnaði verði mætt með breytingum á raforkueftirlitsgjaldinu í samræmi við umfang hinna nýju eftirlitsverkefna er varða virka notendur og orkusamfélög og með innheimtu þjónustugjalda í tilfelli Umhverfis- og orkustofnunar um það sem nemur kostnaði nýrra verkefna. Lagt er til að raforkueftirlitsgjaldið muni hækka um 10% fyrir eftirlit er lýtur að Raforkueftirlitinu.

- Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?
- Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum.
- Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?
- Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldapróun.
- Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlíð og gjaldahlíð en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu.

2. Tekjubreytingar.

3. Útgjaldabreytingar.

4. Eignabreytingar.

5. Aðrir áhrifabættir varðandi ríkisfjármál.

- Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum.
Á ekki við.
- Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál.
- Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs.
Á ekki við.
- Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur.
Á ekki við.
- Rekstrarform ríkisstarfsemi.

Á ekki við. f) Opinber innkaup og útboð. Á ekki við. g) Eignaumsýsla ríkisins. Á ekki við. h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna. Á ekki við. i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara. Á ekki við.
B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun 1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins: a) í gildandi fjárlögum b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs Tekjuáætlun ríkissjóðs verður uppfærð í samræmi við hækkun raforkueftirlitsgjaldsins. c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar 2. Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks, t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum? 3. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?
C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni 1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið. Áhrifin eru talin óveruleg. 2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur, sbr. lög nr. 27/1999? Regluverk hér á landi er í samræmi við ákvæði tilskipunarinnar um einföldun og flýtingu leyfisveitingaferla. Nýtt eftirlit er m.a. fólgið í skráningarskyldu í sameiginlegan gagnagrunn (e. Union Database) um endurnýjanlegt eldsneyti. 3. Samkeppnisskilyrði. Enginn af staflíðum a-d á við. a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta). b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja). c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar, t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd). d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda virka samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)

D. Önnur áhrif

1. **Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011.**
– Ath. að skylt er að leggja slíkt mat fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar og tilkynna niðurstöðu máls til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins.
Ekkert bendir til að frumvarpið muni hafa áhrif á fjárhag sveitarfélaga.
2. **Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi).**
Nei.
3. **Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000.**
– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.
Nei.
4. **Áhrif á byggðalög.**
Nei.
5. **Áhrif á frjáls félagasamtök.**
Nei.
6. **Áhrif á jafnrétti kynjanna.**
Talið er að áhrif frumvarpsins séu þau sömu á alla hópa, óháð kyni, og að það hafi lítil sem engin áhrif á stöðu kynjanna. Ekki verður séð að frumvarpið hafi áhrif á jafnrétti kynjanna og því ekki talin þörf á að jafnréttismeta það frekar.
7. **Áhrif á lýðheilsu.**
Á ekki við.
8. **Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir.**
Á ekki við.
9. **Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri.**
Á ekki við.
10. **Áhrif á stjórnsýslu, svo sem hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni.**
Raforkueftirlitið og Umhverfis- og orkustofnun verða í stakk búin til þess að taka við þeim verkefnum sem frumvarpið hefur í för með sér verði það að lögum.
11. **Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, svo sem aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar.**
Á ekki við.
12. **Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun.**
Markmið tilskipunarinnar sem frumvarpinu er ætlað að innleiða er að flýta orkuskiptum og ætti frumvarpið því að hafa jákvæð áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun.

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. **Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag.**
Verði frumvarpið að lögum fæst ekki séð að það muni hafa áhrif á ríkissjóð. Öllum kostnaðarauka sem kann að fylgja frumvarpinu verður mætt með breytingum á raforkueftirlitsgjaldi og/eða innheimtu þjónustugjalda.
2. **Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á.**
Sjá D12.

3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat). |
Sjá D12.

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?
Já.
2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?
Já.
3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?
Á ekki við.